

יוסף מוקיר שבת

[מסכת שבת דף ק"ט עמוד א']

יוסף מוקיר שבי.
הוה ההוא נכרי בשבבותיה, דהוה נפשי נכסיה טובא.
אמרי ליה כלדאי: כולחו נכסי - יוסף מוקר שבי אכיל להו.
אזל זבניהו לכולחו ניכסי, זבן בהו מרגניתא, אותבה בסייניה. בהדי דקא עבר מברא -
אפרחיה זיקא, שדייה במיא, בלעיה כוורא.
אסקוה אייתוה אפניא דמעלי שבתא.
אמרי: מאן זבין כי השתא?
אמרי להו: זילו אמטיוהו לגבי יוסף מוקר שבי, דרגיל דזבין.
אמטיוה ניהליה, זבניה.
קרעיה, אשכח ביה מרגניתא, זבניה בתליסר עיליתא דדינרי דדהבא.
פגע ביה ההוא סבא, אמר: מאן דיזיף שבתא - פרעיה שבתא.

פירושי מילים:

הוה: היה	אותבה: והניחה	זילו: לכו
ההוא: אותו	בסייניה: בכובעו	אמטיוהו: הביאוהו
בשבבותיה: בשכנותו	בהדי דקא: כאשר	דזבין: לקנות
נפשי: מרובים	מברא: במעבורת	אמטיוה: הביאוהו
נכסי: נכסיו	אפרחיה: הפריח	ניהליה: אליו
טובא: ביותר	זיקא: הרוח	זבניה: קנה אותו
אמרי: אמרו	שדייה: השליכו	קרעיה: קרע אותו
כלדאי: החוזים בכוכבים	בלעיה: ובלעו	אשכח: מצא
כולחו: כל	כוורא: דג	ביה: בו
שבי: שבת	אסקוה: הוציאוהו	זבניה: מכר אותה
אכיל: יאכל	אייתוה: והביאוהו	בתליסר: בשלושה עשר
להו: אותם	אפניא: עם חשיכה	עילתא: כלים מלאים
אזל: הלך	דמעלי: בערב	דדהבא: זהב
זבניהו: מכר	שבתא: שבת	פגע: פגש
זבן: קנה	מאן: מי	מאן: מי
בהו: בהם	זבין: קונה	דיזיף: שלווה
מרגניתא: מרגלית	השתא: עכשיו	פרעיה: פורעת

1. כתוב את המשפטים הבאים בלשונך!

- א. "הוה ההוא נכרי בשבבותיה, דהוה נפיש נכסיה טובא".
- ב. "אזל זבנינהו לכולהו ניכסי, זבן בהו מרגניתא, אותבה בסייניה".
- ג. "אסקוה אייתוה אפניא דמעלי שבתא".
- ד. "פגע ביה ההוא סבא, אמר: מאן דיזיף שבתא - פרעיה שבתא".

2. כתוב את המשפטים הבאים בלשון הגמרא!

- א. אמרו לו החוזים בכוכבים: כל נכסיך, יוסיף מוקיר שבת יאכל (יקבל) אותם.
- ב. כאשר עבר במעבורת הפריח (העיפה) הרוח (את הכוכבע) והשליכו למים ודג בלעו.
- ג. אמרו (הדייגים): מי יקנה עכשיו (את הדג)?
- ד. קרע אותו (את הדג) ומצא בו את המרגלית (האבן הטובה).

3. מה אמרו החוזים בכוכבים לגוי העשיר?

4. מה עשה הגוי העשיר בעקבות דברם של החוזים בכוכבים?

5. ספר בלשונך מה קרה ל"אבן הטובה" שקנה העשיר הגוי?

6. א. מדוע, לדעתך, ניתן ליוסף הכינוי "מוקיר שבת"?

ב. איזו הוכחה יש בסיפור לכך שהכינוי הזה נכון?

7. מי פגש את יוסף? ומה אמר לו?

8. מה מוסר ההשכל שהינך לומד ממקרה זה?

- * 9. כיצד אותו נוכרי חושש ממה שאמרו לו החוזים בכוכבים שיאבד את רכושו ובכדי להישמר מזה, הוא ממיר את כל רכושו ליהלום. הרי קל בהרבה יותר לאבד יהלום מאשר רכוש רב?**